

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Terentivs,|| A` M. Antonio Mvreto|| locis prope
innumerabilibus|| emendatus.||**

Terentius Afer, Publius

Venetiis, 1558 [erschieden] 1559

Actvs Primi

[urn:nbn:de:gbv:45:1-723936](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:45:1-723936)

Date operam, & cum silentio animaduortite.
 Ut pernoscat sibi Eunuchus uelit.

ACTVS PRIMĪ SCENA I.

PHAEDRIA, PARMENO.

Ph. Vid igitur faciam? non eam? ne nunc quis
 dem,
 q Cum accersor ultro? an potius ita me compa-
 rem,

Non perpeti meretricum contumelias?

Exclufit, reuocat. redeam? non, si me obsecret.

Pa. Siquidem hercle possis, nil prius, neque fortius:

Verum si incipies, neque perficies nauiter:

Atque ubi pati non poteris, cum nemo expetet,

Infecta pace, ultro ad eam uenies, indicans

Te amare, & ferre non posse: actum est, ilicet,

Peristi: eludet, ubi te uictum senserit.

Proin tu, dum est tempus, etiam atque etiam cogi-
 ta,

Here. quæ res in se neque consilium, neque modum

Habet ullum, eam consilio regere non potes.

In amore hæc omnia insunt uitia, iniuriæ,

Susceptiones, inimicitia, induciæ,

Bellum, pax rursus. incerta hæc si tu postules

Ratione certa facere, nihilo plus agas,

Quam si des operam, ut cum ratione insanias.

Et quod nunc tute tecum iratus cogitas:

D 4

Ego ne

E V N V C H V S

Ego ne illā? quæ illum? quæ me? quæ non? sine modo?
Mori me malim: sentiet qui uir siem:

Hæc uerba mehercule una falsa lacrumula,
Quam oculos terendo misere, uix ui expresserit,

Restinguet: & te ultro accusabis, & ei dabis
Ultro supplicium. PH. indignum facinus. nunc ego &
illam scelestam esse, & me miserum sentio:

Et tædet: & amore ardeo: & prudens, sciens,
Viuus, uidensq; pereo: nec, quid agam, scio.

Pa. Quid agas? nisi ut te redimas captum quàm queas

Minimo: si nequeas paululo, at quanti queas:

Et ne te afflictes. PH. ita ne suades? PA. si sapis:

Neque, præterquam quas ipse amor molestias

Habet, addas; & illas, quas habet, recte feras.

Sed ipsa egreditur nostri fundi calamitas:

Nam quod nos capere oportet, hæc intercipit.

ACTVS PRIMI SCENA II.

THAIS, PHAEDRIA,

P A R M E N O.

T. Miseram me, uereor ne illud grauius Phædria
m Tulerit; ne ue aliorsum, atque ego feci, ac
ceperit,

Quòd heri intromissus non est. PH. totus Parmeno

Tremo horreoq; postquam aspexi hanc. PA. bono anis
mo es:

Accede ad ignem hunc, iam califces plus satis.

T. Quis hic loquitur? hem, tun' eras mi Phædria?

Qui

Qui hic stabas? cur non recta introibas? PA. ceterum
De exclusione uerbum nullum. T. quid taces?

Ph. Sane quia uero hæ mihi patent semper fores,
Aut quia sum apud te primus. T. missa istæc face.

Ph. Quid missa? o Thais, Thais, utinam esset mihi
Pars æqua amoris tecum, ac pariter fieret, ut
Aut hoc tibi doleret itidem, ut mihi dolet;
Aut ego istuc abs te factum nihili penderem.

T. Ne crucia te obsecro anime mi, mi Phædria.
Non pol, quo quenquam plus amem, aut plus diligam,
Eo feci: sed ita erat res: faciundum fuit.

Pa. Credo, ut fit, misera præ amore exclusit hunc foras.

T. Siccine ais Parmeno? age, sed, huc qua gratia
Te accersi iussi, ausculta. PH. fiat. T. dic mihi
Hoc primum, potin' est hic tacere? Pa. ego ne? optume.
Verum heus tu, lege hac tibi meam astringo fidem:
Quæ uera audiui, taceo, & contineo optume:
Sin falsum, aut uanum, aut fictum est, continuo
palam est.

Plenus rimarum sum, hac atque illac perfluo.
Proin tu, taceri si uis, uera dicito.

T. Samia mihi mater fuit: ea habitabat Rhodi.

Pa. Potest taceri hoc. T. ibi tum matri paruolam
puellam dono quidam mercator dedit,
Ex Attica hinc arreptam. PH. ciuem ne? T. arbitror:
Certum non scimus: matris nomen & patris
Dicebat ipsa: patriam, & signa cetera
Neque scibat, neque per ætatem etiam potuerat.
Mercator hoc addebat, è prædonibus,
Vnde emerat, se audisse, arreptam è senior

Mater

E V N V C H V S

Mater ubi accepit , cœpit studiose omnia

Docere , educere , ita uti si esset filia .

Sororem plerique esse credebant meam .

Ego cum illo , quo cum uno rem habebam tum , hospite ,

Abij huc : qui mihi reliquit hæc , quæ habeo , omnia .

Pa. Vtrunque hoc falsum est : effluet . T. qui istuc ?

Pa. quia

Neque tu uno eras contenta , neque solus dedit :

Nam hic quoque bonã , magnamq; partem ad te attulit ,

T. Ita est . sed sine me peruenire , quò uolo .

Interea miles , qui me amare ceperat ,

In Cariam est profectus . te interea loci

Cognoui . tute scis , postilla quàm intumum

Habeam te , & mea consilia ut tibi credam omnia .

Ph. Ne hoc quidem tacebit Parmeno . P A. oh , dubium ne
id est ?

T. Hoc agite amabo . mater mea illic mortua est

Nuper . eius frater aliquantum ad rem est auidior .

Is ubi hancce forma uidet honesta uirginem ,

Et fidibus scire pretium sperans , illico

Producit , uendit . forte fortuna affuit

Hic meus amicus : emit eam dono mihi ,

Imprudens harum rerum , ignarusq; omnium :

Is uenit : postquam sensit me tecum quoque

Rem habere , fingit caussas , ne det , sedulo :

Ait si fidem habeat , se iri præpositum tibi

Apud me , ac non id metuat , ne , ubi eam acceperim ,

Sese relinquam , uelle se illam mihi dare ;

Verum id uereri . sed , ego quantum suspicor ,

Ad uirginem animum adiecit . PH. etiam ne amplius ?

T. Nil

T. Nil : nam quæsiui . nunc ego eam mi Phædria ,
 Multæ sunt causæ , quamobrem cupio abducere :
 Primum , quod soror est dicta : præterea , ut suis
 Restituam , ac reddam . sola sum : habeo hic neminem ,
 Neque amicum , neque cognatum . quamobrem Phædria
 Cupio aliquos parare amicos beneficio meo .

Id amabo adiuta me , quo id fiat facilius .

Sine illum priores partes hosce aliquot dies

Apud me habere . nihil respondes ? P H. pessuma ,

Ego quidquam cum istis factis tibi respondeam ?

Pa. Hei noster , laudo . tandem perdoluit : uir es .

Ph. At ego nesciebam , quorsum tu ires . paruola

Hinc est arrepta : eduxit mater pro sua :

Soror est dicta : cupio abducere , ut reddam suis .

Nempe omnia hæc nunc uerba huc redeunt denique :

Excludor ego , ille recipitur : qua gratia ?

Nisi illum plus amas , quàm me : Et istam nunc times ,

Quæ aduecta est , ne illum talem præripiat tibi .

T. Egon' id timeo ? P H. quid te ergo sollicitat ? cedo .

Num solus ille dona dat ? nuncubi meam

Benignitatem sensisti te claudier ?

Non ne , ubi mihi dixti cupere te ex Aethiopia

Ancillulam , relictis rebus omnibus ,

Quæsiui ? eunuchum porro dixti uelle te ,

Quia solæ utuntur his reginæ : repperi :

Heri minas uiginti pro ambobus dedi :

Tamen contemptus abs te , hæc habui in memoria :

Ob hæc facta abs te spernor . T. quid istuc Phædria ?

Quanquã illam cupio abducere ; atque hac re arbitror

Id fieri posse maxime : ueruntamen ,

Potius

Potius quàm te inimicum habeam, faciam, ut iusseris.
Ph. Utinam istuc uerbum ex animo, ac uere diceres,

Potius quàm te inimicum habeam. si istuc crederem
Sincere dici, quiduis possem perpeti.

Pa. Labascit, uictus uno uerbo. quàm cito?

T. Ego non ex animo misera dico? quam ioco

Rem uoluisti à me tandem, quin perfeceris?

Ego impetrare nequeo hoc abs te, biduum

Saltem ut concedas solum. PH. siquidem biduum:

Verum ne fiant isti uiginti dies.

T. Profecto non plus biduum, aut. PH. aut? nihil moror.

T. Non fiet. hoc modo sine te exorem. PH. scilicet

Faciundū est, quod uis. T. merito amo te. PH. bene facis.

Rus ibo: ibi hoc me macerabo biduum:

Ita facere certum est: mos gerundū est Thaidi.

Tu huc Parmeno fac illi adducantur. P A. maxime.

Ph. in hoc biduum Thais uale. T. mi Phædria,

Et tu. nunquid uis aliud? P H. ego ne quid uelim?

Cum milite isto præsens, absens ut fies:

Dies, noctesq; ames me: me desideres:

Me somnies: me expectes: de me cogites:

Me speres: me te oblectes: mecum tota sis:

Meus fac sis postremo animus, quando ego sum tuus.

T. Me miseram, forsitan hic mihi paruam habeat fidem,

Atque ex aliarum ingenijs nunc me iudicet.

Ego pol, quæ mihi sum conscia, hoc certo scio,

Neque me finxisse falsi quicquam, neque meo

Cordi esse quenquam cariorem hoc Phædria:

Et quicquid huius feci, caussa uirginis

Feci: nam me eius spero fratrem propemodum

E V N V C H V S

Ejciunda hercle hæc mollities animi : nimis me in-
dulgeo.

Tandem ego non illa caream, si sit opus, uel totum tri-
duum? PA. hui,

Vniuersum triduū? uide, quid agas. PH. stat sententia.
Pa. Dij boni, quid hoc morbi est? adeon' homines immuta-
rier

Ex amore, ut non cognoscas eundem esse? hoc nemo fuit
Minus ineptus, magi' seuerus quisquam, nec magi' con-
tinens.

Sed quis hic est, qui huc pergit? at at, hic quidem est
parasitus Gnatho

Militis : ducit secum una uirginem huic dono : papa,
Facie honesta. mirum, ni ego me turpiter hodie hic dabo
Cum meo decrepito hoc eunucho. hæc superat ipsam
Thaidem.

ACTVS SECVNDI SCENA II.

GNATHO, PARMENO.

G. II immortales, homini homo quid præstat?
d stulto intellegens

Quid interest? hoc adeo ex hac re uenit in
mentem mihi :

Conueni hodie adueniens quendam mei loci hinc, at-
que ordinis,

Hominem haud impurum, itidem patria qui abligura-
rierat bona.

Video sentū, squalidum, ægrū, pannis, annisq; obsitū.
Quid